

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я**

Затверджено

**Науково-методичною радою Університету,
протокол від «11» 09 2023 № 1**

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

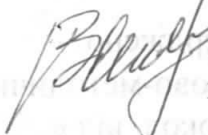
**Методичні рекомендації
до написання кваліфікаційної роботи
для підготовки здобувачів вищої освіти другого
(магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 017 Фізична культура і спорт
освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»**

Ірпінь – 2023

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи складені на основі освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня, спеціальності 017 Фізична культура і спорт, затвердженій Вченою радою «07» вересня 2021 року (протокол № 6).

Укладач:

 О.М. Лаврентьєв, доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, завідувач кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я

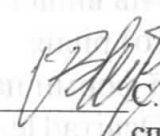
 С.В. Крупеня, доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту

Рецензенти:

Ю.П. Сергієнко, доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я

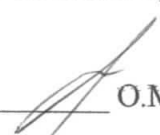
І.Й. Малинський, професор, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, заступник декана з виховної роботи факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту

Гарант освітньої програми

 С.В. Крупеня, доцент кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я, кандидат наук з фіз. вих. і спорту, доцент

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи розглянуто та схвалено кафедрою фізичного виховання, спорту та здоров'я, протокол від «28» 08 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

 О.М. ЛАВРЕНТЬЄВ, доцент, кандидат наук з фіз.вих. і спорту

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «28» 08 2023 р. № 1

Голова вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту

 Н.І. ЗИКУН доктор наук, із соціальних комунікацій, професор

Завідувач навчально-методичного відділу

 І.В. Качур, доцент, к.б.н.

Реєстраційний № _____

Зміст

		Стор.
	Загальні положення	4
1.	Мета і завдання кваліфікаційної роботи	4
2.	Етапи виконання кваліфікаційної роботи	5
2.1.	Підготовка кваліфікаційної роботи	5
2.2.	Виконання кваліфікаційної роботи	6
2.3.	Вимоги до кваліфікаційної роботи	7
2.3.1.	Зміст і структура кваліфікаційної роботи	7
2.3.2.	Проведення дослідження та вимоги до змісту кваліфікаційної роботи	8
2.3.3.	Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел кваліфікаційних робіт	12
3.	Отримання відгуку, рецензій, допуск до захисту та захист кваліфікаційної роботи	16
4.	Присвоєння кваліфікації	20
5.	Заключні положення	20
	Додатки	21

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації про порядок виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи регулює процес виконання кваліфікаційної роботи. Методичні рекомендації розроблено відповідно до законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Положення про порядок виконання, оформлення та захисту випускних кваліфікаційних робіт (проектів) в Державному податковому Університеті, Положення про організацію освітнього процесу в Державному податковому Університеті, Положення про порядок формування і роботи екзаменаційних комісій та атестацію здобувачів вищої освіти в Державному податковому університеті та освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти.

Кваліфікаційна робота – це самостійне теоретико-прикладне дослідження, що виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі здобуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Кваліфікаційна робота є кваліфікаційним документом, на підставі захисту якої екзаменаційна комісія (ЕК) визначає рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його здатність до самостійної роботи за фахом, і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до стандарту вищої освіти, освітньої програми, навчального плану підготовки фахівців та визначених напрямів наукових досліджень і має засвідчити рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти, його вміння застосовувати здобуті знання для розв’язання науково-практичних завдань, рівень засвоєння знань, наявність навичок наукової роботи, здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Метою підготовки кваліфікаційної роботи є поглиблення здобувачем вищої освіти теоретичних і практичних знань з обраної освітньої програми, виробничих завдань; закріплення навичок пошуку актуальних наукових досягнень у сфері фізичної культури і спорту та вміння їх самостійно застосовувати при вирішенні прикладних проблем; виявлення ступеня підготовки випускників до самостійної практичної діяльності.

Кваліфікаційна робота повинна мати цілісний логічний, доказовий і аргументований характер, містити аналіз проблеми дослідження, реальні обґрунтовані пропозиції.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Мета та завдання кваліфікаційної роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Завдання, які ставляться в роботі, повинні відображати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи, тобто, завдання дослідження повинні відповідати змісту розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи. Завдання, що вирішуються в дипломній роботі, передбачають формування навичок аналітичної, прогностичної діяльності, а також умінь вести роботу з підготовки управлінських рішень, розробляти пропозиції методичного характеру.

Завдання дослідження повинні відповідати змісту розділів і підрозділів дипломної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

- систематизацію теоретичних знань і практичних навичок, отриманих здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю та освітньою програмою;
- оволодіння методиками теоретичного та експериментального дослідження при розв’язанні конкретних завдань, пов’язаних з темою роботи;

розвиток умінь та навичок у проведенні аналітичних робіт здобувача вищої освіти до самостійного викладу матеріалу, уміння захищати публічно свою роботу.

2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У процесі виконання кваліфікаційної роботи можна умовно виокремити такі організаційні етапи:

підготовчий, на якому здобувач вищої освіти обирає тему кваліфікаційної роботи із запропонованих тем кафедрою, або здобувач вищої освіти пропонує свою тему з обґрунтуванням доцільності її дослідження, після чого оформлює це в установленому порядку, ознайомлюється з основними вимогами, що пред'являються до роботи, затверджується графік виконання кваліфікаційної роботи і складається план, який узгоджує його керівник, отримує від керівника індивідуальне завдання;

основний, який починається з вивчення і аналітичного аналізу теоретичних матеріалів, публікацій у наукових джерелах (монографіях, статтях, тезах тощо) за напрямком тематики роботи, навчальної літератури, збирання фактичних матеріалів, організації і проведення необхідних експериментів, досліджень тощо; обробки отриманих результатів і проведення їх критичної оцінки та відображення у відповідних розділах кваліфікаційної роботи, висновків отриманих результатів, підготовці наукової статті щодо отриманих результатів, і оформлення роботи згідно вимог до захисту.

заключний, на якому опрацьовується доповідь здобувача вищої освіти щодо змісту кваліфікаційної роботи, відбувається її попередній розгляд (передзахист) комісією, що складається з науково-педагогічних працівників випускової кафедри, для вирішення питання щодо допуску (не допуску) здобувача вищої освіти до захисту на засіданні екзаменаційної комісії; кваліфікаційна робота проходить перевірку на плагіат в установленому порядку, оформлюються в установленому порядку всі необхідні документи, у тому числі відгук керівника, здійснюється зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи та передача дипломної роботи з усіма матеріалами до екзаменаційної комісії.

Захист кваліфікаційної роботи повинен показати рівень професійної підготовленості та фахової зрілості випускника, його вміння діалектично мислити, творчо застосовувати набуті знання при вирішенні тих чи інших практичних завдань у сфері фізичної культури і спорту, а також самостійно вирішувати поставлену наукову проблему.

2.1. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою згідно з компетентностями та програмними результатами навчання, передбаченими освітньою програмою. Тематика щорічно переглядається та поновлюється.

Здобувачеві вищої освіти надається право самостійно обрати тему кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, що затверджена кафедрою. Крім того, тематику можуть замовляти державні установи, підприємства та суб'єкти господарювання, що уклали з Університетом договори про навчання здобувачів вищої освіти або мають із ним договори співпраці. Здобувач вищої освіти за погодженням із керівником може запропонувати власну тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, можливостей отримання потрібної інформації про об'єкт дослідження та вибір бази, на якій будуть проводитись дослідження).

Кожному здобувачу вищої освіти кафедра призначає наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу в його самостійній роботі над кваліфікаційною роботою. Керівником кваліфікаційної роботи призначається викладач кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук і проводить наукові дослідження за

відповідним напрямом. Науковий керівник провадить індивідуальне консультування здобувача вищої освіти, допомагає йому скласти план кваліфікаційної роботи, а також контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений рукопис, готує здобувача вищої освіти до захисту.

Разом із вибором теми визначається об'єкт та база дослідження, де здобувач вищої освіти буде проходити переддипломну практику і за матеріалами якої буде виконуватися робота. Якщо в здобувача вищої освіти немає пропозицій щодо досліджуваного об'єкта та бази дослідження, то кафедра призначає установу, діяльність якої відповідає вимогам освітньої програми, за якою навчається здобувач вищої освіти, і з якими Університет має відповідну угоду. Бажаним є виконання теми на замовлення керівництва бази дослідження. Це замовлення оформлюється листом.

Кожен здобувач вищої освіти випускового курсу в заяві на ім'я завідувача випускової кафедри, яка є підставою для призначення наукового керівника, зазначає формулювання теми і базу дослідження (додаток А).

Теми кваліфікаційних робіт мають бути пов'язані з освітньою програмою та проблематикою науково-дослідних робіт відповідної кафедри і погоджені гарантом освітньої програми. Роботи двох і більше здобувачів вищої освіти (у т.ч. денної та заочної форм навчання) за однаковими темами не допускаються в межах одного року випуску.

Внесення змін та уточнень до тем кваліфікаційних робіт, як виняток можливе не пізніше першого тижня від початку проходження здобувачем вищої освіти переддипломної практики. Такі зміни вносяться за наказом ректора, проект якого вносить директор факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту на підставі службової записки завідувача кафедри «Фізичного виховання, спорту та здоров'я» за обґрунтованою заявою здобувача вищої освіти, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт».

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до графіка, що складається випусковою кафедрою і затверджується завідувачем кафедри та директором факультету.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника та консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ректора за поданням директора факультету та завідувача кафедри протягом першого семестру першого року навчання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

У період написання кваліфікаційних робіт питання щодо стану їх підготовки здобувачами вищої освіти та дотримання ними графіка виконання відповідних етапів дослідження здійснюється систематично, але не рідше ніж раз у квартал, заслуховуються на засіданні випускової кафедри (з відображенням у відповідних протоколах). Протягом останнього семестру навчання здобувачів вищої освіти така перевірка, в обов'язковому порядку, здійснюється щомісячно.

2.2. ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою виконання кваліфікаційної роботи є закріплення здобутих під час навчання компетентностей, застосування їх при опрацюванні конкретної тематики. Робота вимагає від здобувачів вищої освіти наукового обґрунтування актуальності теми, визначення мети, завдань, опису методів дослідження, чіткості побудови та логічної послідовності при викладенні матеріалу; уміння опрацьовувати та узагальнювати зібраний матеріал з обраної теми, яка повинна відображати проблематику напрямів діяльності й основних виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності; навичок критичного аналізу наукових та навчальних джерел; обробки

статистичних даних; прийняття оптимальних рішень щодо завдань, поставлених при виконанні наукового дослідження, використання інформаційних технологій;

обґрунтованості висновків і рекомендацій, які б мали практичне застосування.

Завдання на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти складається науковим керівником за погодженням гаранта освітньої програми, обговорюється на засіданні випускової кафедри і затверджується протоколом.

У випадку недотримання встановлених вимог до написання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт, науковий керівник не пізніше як за 30 днів до засідання екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційних робіт надає відповідну інформацію завідувачу кафедри.

Кваліфікаційна робота має виконуватися здобувачем у повній відповідності до затверджених календарного плану (графіка) та завдання.

У випадках відставання від календарного плану (графіка) здобувач вищої освіти зобов'язаний надати письмове пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

Кваліфікаційна робота здобувача освітнього рівня магістра виконується з метою підтвердження рівня професійної та наукової підготовки випускника. Основне завдання її автора – продемонструвати здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в певній галузі професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій з використанням статистичних методів аналізу та обробки даних тощо, та запропонованих нових методичних підходів.

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форми навчання зобов'язані апробувати результати власного дослідження та підготувати статтю за тематикою кваліфікаційної роботи згідно з вимогами, які щорічно перед початком навчального року визначаються відповідним наказом ректора Університету для публікації у Збірнику робіт магістрів факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту за відповідною спеціальністю.

2.3. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.3.1 ЗМІСТ І СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота як оригінальне теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Тема кваліфікаційної роботи повинна відображати проблематику напрямів діяльності й основних виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності магістра.

У відповідності до теми здобувач складає план кваліфікаційної роботи. У плані мають знайти відображення питання, які допоможуть повністю висвітлити тему.

Структура кваліфікаційної роботи:

Титульна сторінка (**додаток Б**);

Бланк оцінювання кваліфікаційної роботи (**додаток В**);

Завдання на кваліфікаційну роботу (**додаток Г**);

Анотація та ключові слова (українською та англійською мовами) (**додаток Д**);

Зміст (**додаток Е**);

Перелік необхідних значень та скорочень (при необхідності);

Вступ (2-3 сторінки);

Розділ 1. Аналітичний огляд літератури з теми дослідження (12-15 сторінок)

Розділ 2. Методи та організація дослідження (не більш 3-5 сторінок);

Розділ 3. Аналіз отриманих результати дослідження (порівняльний аналіз впровадження методики до існуючої методики, доповнення щодо удосконалення тренувального процесу та інше (20-25 сторінки);

Висновки. (2-3 сторінки);

Список використаних джерел (2013-2023рр.);

Додатки (Протоколи досліджень, описи методик, опитувальники, тести і таке інше.)

Мова випускової роботи - українська, стиль - науковий, чіткий, без орфографічних помилок, послідовність логічна.

Кваліфікаційна робота подається у вигляді переплетеного рукопису, до якого додається:

відгук наукового керівника;

зовнішня рецензія (фахівець у даній галузі);

довідка про перевірку кваліфікаційної роботи на академічний плагіат.

2.3.2 ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Запропонована кількість тем кваліфікаційних робіт повинна в 2,5-3 рази перевищувати кількість випускників випускової кафедри для можливості обрання теми відповідно до власних здібностей та уподобань. Тематика кваліфікаційних робіт оновлюється щороку на 1/3.

Обов'язковими умовами кваліфікаційної роботи є: прикладний (експериментальний) характер результатів дослідження. У дослідженні мають бути представлені відомості щодо отриманих результатів впровадження розробленої методики, або її корегування, що підтверджуються відповідними статистичними результатами і описані відповідно до поставлених завдань, які були проведені на базі стажування здобувача вищої освіти. Кількість сторінок основного тексту (без додатків та списку використаних джерел) – 45-50 сторінок.

Висновки роботи повинні бути аргументованими, практично виваженими та відповідати завданням випускової роботи.

У назві кваліфікаційної роботи бажано використовувати вибрану тематику, яка дає можливість і характер. Треба уникати назв, що починаються зі слів “Дослідження питання ...”, “Дослідження деяких шляхів ...”, “Деякі питання ...”, “Матеріали до вивчення ...”, “До питання ...” та ін., у яких не відображено достатньою мірою суть проблеми.

Використовуючи в роботі ідеї або розробки, що належать також і співавторам, разом з якими були видані публікації, автор дипломної роботи повинен відзначити цей факт у роботі.

За дані, викладені в кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час його виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень відповідає здобувач вищої освіти і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання в дипломній роботі *на автора та джерело інформації*.

Титульний аркуш

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи. Титульний аркуш роботи входить до суцільної нумерації сторінок, але на ньому номер сторінки не проставляється. На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, навчально-науковий інститут, кафедра на якій виконана робота, тему роботи, дані про здобувача вищої освіти, наукового керівника, гаранта відповідної освітньої програми, місто та рік подання кваліфікаційної роботи до захисту. Скорочення в назвах закладу вищої освіти та теми роботи не допускаються (**додаток Б**).

Завдання на дипломну роботу містить назву теми роботи, план роботи та терміни виконання всіх розділів, термін завершення роботи і подання на кафедру та інше. Завдання на кваліфікаційну роботу складається здобувачем вищої освіти разом з науковим керівником, підписується ними та гарантом освітньої програми (**додаток**).

В *анотації* обсягом до 800 знаків зазначається прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати дослідження. *Ключові слова* (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються в

кваліфікаційній роботі) наводяться в називному відмінку. Кількість ключових слів - 5-7.

Анотація повинна бути написана українською та однією із іноземних мов (переважно - англійською), розміщуватися на окремому аркуші разом з ключовими словами та передувати змісту. Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то перелік умовних позначень може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед змістом, після анотації та списку ключових слів. Якщо в дипломній роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складають, їхнє розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Зміст

Зміст кваліфікаційної роботи відображається в плані, розробленому за допомогою наукового керівника (**додаток Е**).

У змісті роботи повинні бути передбачені всі розділи кваліфікаційної роботи. Матеріал має бути викладено як єдине ціле в логічній послідовності. Зміст розміщують безпосередньо після переліку умовних скорочень, починаючи з нової сторінки. Зміст включає: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки.

Навпроти кожної позиції проставляють номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

Вступ

У вступі зазначається завдання, що потребує вирішення, ступінь його дослідження, актуальність проведення і мета досліджень в обраному напрямі, завдання, що вирішуються для досягнення мети, об'єкт і предмет досліджень, новизна роботи. Також зазначається апробація результатів досліджень - виступи на студентських наукових конференціях, публікації результатів дослідження. Обсяг вступу, зазвичай, не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання проблеми (дослідження) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність наукового завдання.

Стан і ступінь розробки проблеми в спеціальній літературі. Відзначаються вітчизняні та зарубіжні вчені, що досліджували проблеми; які результати вже отримані; характеризуються основні теоретичні та методологічні засади кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. Після обґрунтування актуальності вибраної теми необхідно сформулювати мету роботи та виділити ті завдання, які потрібно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як "Дослідження ...", "Вивчення ...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Метою кваліфікаційної роботи є очікуваний кінцевий результат, який зумовлює загальну спрямованість і логіку дослідження (теоретичного або прикладного), до відповіді на запитання "Для чого проводяться дослідження".

У завданні дослідження формуються завдання, на які слід дати відповіді для реалізації мети дослідження, і розкривають зміст предмет дослідження. Конкретні завдання, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети: "вивчити", "установити .", "виявити ...", "виділити", "визначити ...", "виробити ...", "відпрацювати ...", "дати прогноз ...", "запропонувати ...", "здійснити ...", "обґрунтувати ...", "описати ...", "охарактеризувати ...", "передбачити ...", "покращити ...", "поширити .", "розкрити .", "розробити .", "удосконалити .", "узагальнити .", "уніфікувати ..." та ін.

Формулювати завдання слід точно і чітко, оскільки опис їх вирішення повинен становити зміст розділів роботи. Як правило, формуються 3-5 завдань.

Після формулювання мети і завдань дослідження в кваліфікаційній роботі визначаються об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

База досліджень реальні об'єкти (заклади освіти всіх рівнів, СДЮШОР, ДЮСШ, ШВСМ, спортивні клуби, федерації з видів спорту що визнані в Україні, установи, які здійснюють свою функціональну діяльність у сфері фізичної культури і спорту для роботи в якій здійснюється підготовка здобувача вищої освіти відповідно до освітньої програми).

Предмет дослідження - це найбільш значущі властивості чи частина об'єкта та сфера його діяльності, на яку спрямовано основну увагу дослідника. Предмет дослідження відповідає на питання: "що вивчається", визначає тему кваліфікаційної роботи.

Методи дослідження як інструмент знаходження фактичного матеріалу обов'язкові елементи вступу до кваліфікаційної роботи і необхідна умова досягнення поставленої мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Науково-практична значимість одержаних результатів. Наводяться відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання, про ступінь готовності до використання або масштаби використання, надаються короткі відомості про впровадження.

Особистий внесок здобувача (підрозділ подається лише за наявності в автора дипломної роботи публікацій зі співавторами). У випадку використання в роботі ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові праці, здобувач повинен відзначити цей факт у роботі з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в ці праці або розробки.

Апробація результатів роботи (наведення у кваліфікаційній роботі даних про апробацію результатів дослідження та публікації є бажаними, але не обов'язковими). Вказується, на яких конференціях, семінарах, нарадах оприлюднено результати досліджень, що включені до роботи.

Основна частина кваліфікаційної роботи

Основна частина кваліфікаційної роботи розкриває її зміст. Структура роботи повинна складатися з трьох розділів, у яких викладаються самостійні взаємопов'язані питання теми. Основному тексту кожного розділу може передувати короткий опис обраного напрямку та обґрунтування методів дослідження, що застосовуються в цьому розділі. Зміст кожного розділу розглядається в його підрозділах. Між усіма суміжними підрозділами повинен бути взаємозв'язок. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Перший розділ, теоретико-методичний (орієнтовно 12-15 сторінок) кваліфікаційної роботи носити теоретико-методологічний характер. У розділі висвітлюють теоретичне обґрунтування проблеми, що досліджується, зокрема, описуються наукові результати вітчизняних та іноземних авторів, монографії і публікації у фахових виданнях матеріалів конференцій, інтернет-публікацій тощо за тематикою дослідження; визначаються проблеми, які були виявлені, пропозиції з їх усунення та частини невирішеної проблематики, що потребує дослідження. Обов'язковим є порівняння точок зору представників різних наукових шкіл, з обов'язковим посиланням на джерела їх опублікування. Результатом першого розділу має бути розроблена концепція ідея, яка буде відображена і реалізована в наступних розділах дипломної роботи.

Другий розділ. Здобувач вищої освіти описує обрані методи дослідження, джерела інформаційного, аналітичного, статистичного матеріалу за тематикою кваліфікаційної роботи та відповідно до обраної бази дослідження. Тут же відображаються методи математичної статистики, загально-наукового пошуку та прикладних досліджень, необхідні для проведення дослідження (відповідно до галузі знань, де проводиться дослідження, та його специфіки).

Третій розділ, практичний (орієнтовно 20-25 сторінок) кваліфікаційної роботи має порівняльно-аналітичний аналіз отриманих результатів, які мають прикладний характер. Усі отримані результати цього розділу мають математичні обчислення (таблиці,

графіки, діаграми) і повинні супроводжуватись тлумаченнями (поясненнями отриманих результатів) та відповідними висновками, які дозволяють визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджувались, розкриттям їх особливості та тенденції розвитку.

Висновки кваліфікаційної роботи

У висновках відображаються узагальнені підсумки проведеного дослідження, основні наукові та практичні результати, що одержано, рекомендації щодо подальшого вивчення проблематики. У цій частині дипломної роботи наводяться власні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань відповідних об'єкта та бази дослідження (наприклад пропозиції щодо удосконалення, тощо). Висновки формуються відповідно до поставлених завдань. Висновки повинні базуватися на матеріалах основної частини роботи. Для формулювання чітких висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових конференціях, семінарах, публікація в наукових виданнях. Власні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань відповідного об'єкта дослідження повинні кореспондуватися з висновками.

Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути доказовим, пояснювальним та науково аргументованим. Теоретичні положення повинні ґрунтуватися на конкретних матеріалах реальної дійсності, а приклади бути типовими. У висновках потрібно узагальнити результати дослідження в розрізі окремих розділів основної частини роботи.

Список використаних джерел

Список використаних джерел (**додаток М**) наводиться наприкінці кваліфікаційної роботи. Рекомендована кількість назв - не менше 40 (з них не менше 10% іноземні англійськомовні джерела). До списку використаних джерел слід включати джерела, на які в тексті є посилання. Список складається із нормативних актів, нормативних документів, вітчизняної то зарубіжної наукової та спеціальної літератури, фахових видань, електронних ресурсів. До нього не включаються підручники, навчальні посібники. Усі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Запозичення тексту без посилань на першоджерело не дозволяється.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. - Київ: ДП «Укр НДНЦ», 2016. - 16.

Список використаних джерел у кваліфікаційній роботі слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

У списку використаних джерел обов'язково вказати останні публікації з зазначеної теми.

Додатки.

Додатки оформляються як продовження кваліфікаційної роботи на її сторінках, розміщуються в порядку появи посилань у тексті.

Додатки до кваліфікаційної роботи повинні містити інформаційні матеріали, що є базою аналітичних досліджень з обраної теми, і розміщуватись після списку використаних джерел.

Додатки наводяться в кінці кваліфікаційної роботи у вигляді форм первинних, зведених документів, облікових реєстрів, форм звітності, результатів спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, тощо. У додатки слід також включати допоміжний матеріал, який в основній частині захащує текст (проміжні розрахунки; таблиці допоміжних та вихідних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; запропоновані форми документів тощо).

Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Оформленню додатків у кваліфікаційній роботі слід приділити увагу, оскільки їх

кількість та якість свідчать про те, наскільки глибоко та старанно здобувач вищої освіти вивчив практичний та теоретичний матеріал з обраної теми, чи в повній мірі підібрав ці матеріали і наскільки ґрунтовно підтвердив свої висновки та пропозиції.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток » (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Д».

Додатки позначаються великими літерами української абетки, **за винятком:** Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Наприклад, Додаток А, Додаток Б.

Текст кожного додатка, може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому випадку перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад: А.2 - другий розділ дод. А; В.3.1 - перший підрозділ третього розділу дод. В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д. 1.2 - другий рисунок першого розділу дод. Д; формула (А.1) - перша формула дод. А.

У разі якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому кутку зазначається «Продовження додатка...».

У додатках наводяться допоміжні матеріали: копії документів, витяги із нормативних актів і документів, звіти, окремі інструкції/правила, результати соціологічних опитувань, громіздкі таблиці, рисунки тощо.

Кваліфікаційну роботу оформлюють відповідно до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація.

Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

2.3.3.ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ОСНОВНОГО ТЕКСТУ ТА ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи Стандартизований підхід до оформлення роботи передбачає: 1. Текстовий редактор - MS Word 2003 і вище. 2. Шрифт основного тексту - Times New Roman. 3. Розмір шрифту (кегель) - 14. 4. Відстань між рядками - 1,5. 5. Поля: зверху - 20 мм; знизу - 20 мм; ліворуч - 30 мм; праворуч - 10 мм. 6. Нумерація сторінок - праворуч зверху, без крапки в кінці. Структуру дипломної роботи (розділи, підрозділи, параграфи тощо) і сторінку змісту необхідно формувати за допомогою функції редактора MS Word з меню: Вставка / Посилання / Зміст / З шаблону (для Microsoft Office 2003 і вище).

Нумерація Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи.

Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться. До загальної нумерації входять також додатки та список використаних джерел.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими друкованими жирними літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки) та не мають номера.

Інші структурні частини поділяються на розділи, підрозділи та пункти. Розділи нумерують послідовно суцільною нумерацією в межах основної частини кваліфікаційної роботи (між Вступом та Висновками). Перед назвою розділу вказується слово «РОЗДІЛ» та його номер. (Наприклад - **РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.**

Підрозділи нумерують послідовно суцільною нумерацією в межах розділу. Перед назвою підрозділу ставиться номер розділу та номер підрозділу. Між номером розділу та

номером підрозділу ставиться крапка. (2.1. Організація, форми і методи перевірки рівня фізичної підготовленості оперативних працівників правоохоронних органів).

Зміст роботи має відповідати її плану. На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожної складової роботи. Якщо в роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, їх перелік надається перед вступом і вноситься до змісту як «Перелік умовних позначень».

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, ілюстрацій, таблиць подають арабськими цифрами без знаку «№» у правому верхньому куті аркуша без крапки, нумерують суцільною нумерацією, починаючи зі структурного розділу роботи ЗМІСТ і закінчуючи останнім аркушем роботи.

Фактичні та статистичні дані наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (кількість раз, сантиметри, метри) або відносних (%).

Оформлення допоміжних матеріалів

До допоміжних матеріалів відносять: ілюстрації (схеми, діаграми, графіки, креслення тощо), формули, таблиці, додатки.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку.

Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, другий рисунок першого розділу:

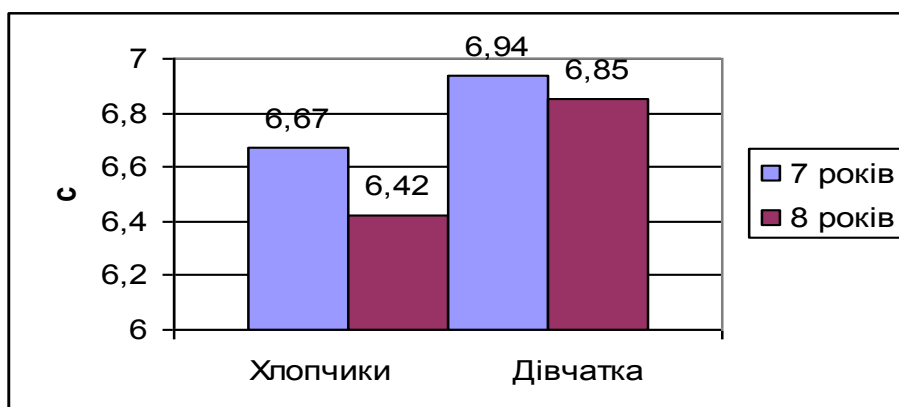

Рис. 2.1. Показник розвитку швидкості у школярів 7–8 років

Цифровий і текстовий матеріал бажано подавати у формі таблиць та рисунків.

Розділи кваліфікаційної роботи мають містити щонайменше 1-2 ілюстрації та 1-2 таблиці.

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати в додатках. За потреби, ілюстрації доповнюють поясненнями або коментарем.

Цифровий матеріал у роботі необхідно подавати у вигляді таблиці.

Таблиця повинна мати назву та номер. Нумерують таблиці послідовно суцільною нумерацією в межах розділу арабськими цифрами (за винятком таблиць, що наводяться в додатках). Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених між собою крапкою. У правому верхньому куті над заголовком таблиці курсивом вказують «Таблиця» та її номер. У наступному рядку, по центру, вказують назву таблиці (жирним шрифтом малими літерами, крім першої великої. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Наприклад:

Таблиця 1.2

**Показники, що характеризують фізичну підготовленість учнів 7-8 років
(хлопчики)**

№ п/п	Показники	Вік, років					
		7 (n=47)			8 (n=41)		
		x	σ	V	x	σ	V
1.	Біг 30 м, с	6,67	0,43	6,46	6,42	0,49	7,46
2.	Човниковий біг 4x9 м, с	12,9	1,00	9,34	12,4	1,01	8,34
3.	Біг 1000 м, хв., с	6,12	0,85	12,24	6,12	0,85	12,24
4.	Стрибок у довжину з місця, см	6,67	0,43	6,46	6,42	0,49	7,46
5.	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи на підлозі (кількість разів)	12,9	1,00	9,34	12,4	1,01	8,34
6.	Нахил вперед з положення сидячи	6,12	0,85	12,24	6,12	0,85	12,24

Таблицю бажано розмішувати на одній сторінці.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку у верхньому правому куті вказується «Продовження табл. 1.2». Крім того, верхній рядок таблиці має містити заголовки стовпців.

При поділі таблиці на частини допускається її шапку або заголовки рядків замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами в першій частині таблиці.

Потрібно уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф. Лаконичності потребують і назви заголовків рядків. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки - з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вживаються в однині.

Посилання на таблиці вказують скорочено, наприклад, «... подано в табл.1.2.» (друга таблиця першого розділу).

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (-).

Формули нумерують у межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)».

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, у якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаків (=), (:).

Формули та рівняння виконуються у формульному редакторі Microsoft Equation 3.0 або MathType 4.0 Equation, розташовуються безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині рядка. Вище і нижче формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Наприклад:

Тип статури визначався за допомогою декількох індексів:

- Індекс Ріса-Айзенка:

$$I = \frac{L}{D \cdot 6} \cdot 100\% \quad (3.4)$$

де I – індекс Ріса-Айзенка; L – довжина тіла (см); D – ширина грудної клітки (см).

Оформлення приміток до тексту і таблиць

Примітки до тексту і таблиць, у яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Загальні правила цитування та оформлення посилань

При опрацюванні літератури, періодичних видань та складанні записів, слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Під час роботи з різними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання) здобувач вищої освіти виписує цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, у якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

2) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;

3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

4) при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;

5) цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження копіївності, а недостатнє - знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилалися в тих випадках, коли праці, у яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших

джерел, що мають велику кількість сторінок, у посиланні слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, на які є посилання в роботі. Ілюстрований матеріал (окремі слова і вирази) наводять курсивом, у лапках (також курсивом) подають цитати з посиланням на автора та через кому на сторінку (прямим шрифтом).

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен вказувати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в кваліфікаційній роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена кваліфікаційна робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування, знайти необхідну інформацію щодо нього; допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в дипломній роботі. Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...», «... у таблиці 2.3 [21, с. 5]...», «... на рис. 1.1 [4, с. 32]...».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Система Unichesk визначає цитати, де використовується конструкція з лапками та квадратними дужками. Лапки можуть бути так звані "ялинки", (французькі лапки) « » або англійські лапки “ ” (назви взяті зі статті у Вікіпедії). Квадратні дужки [] ставимо через пробіл після лапок. Розділовий знак ставимо після квадратних дужок.

Також, Uncheck визначає цитати, що наведені в тексті та оформлені відповідно до міжнародних стилів цитування:

- APA style (American Psychological Association - Американська психологічна асоціація) - суспільні науки;
- MLA style (Modern Language Association - Асоціація сучасної мови) - гуманітарна сфера (область літератури, іноземних мов);
- Chicago (Turabian) style (універсальний) - гуманітарні, природничі науки, соціальна сфера, використовується академічними виданнями;
- Harvard style - гуманітарні та суспільні науки.

3. ОТРИМАННЯ ВІДГУКУ, РЕЦЕНЗІЇ, ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Завершена дипломна робота в твердому переплетенні підписується автором та подається науковому керівникові для перевірки і підготовки відгуку не пізніше, ніж за 30 днів до встановленого строку захисту.

Попередній захист відбувається за 1 місяць до запланованого дня захисту; отримання відгуку наукового керівника роботи - за 7-8 днів; отримання зовнішньої рецензії - за 5-6 днів, допуск до захисту - за 5 днів.

Особистий підпис та дату подання на перевірку завершеної роботи (наприклад, 10.04.20р.) здобувач вищої освіти ставить у кінці списку використаних джерел, відступивши 2 міжрядкових полуторних інтервали.

Після ознайомлення і схвалення кваліфікаційної роботи керівник дає детальний відгук про її зміст за формою встановленого зразка (додаток 3), підписує та подає роботу завідувачу кафедри. Цей відгук має свідчити про достовірність наведеної в роботі інформації, правдивість фактичних даних. Бажано, щоб у ньому були підтверджені актуальність теми для організації, самостійність автора дослідження, практична

значущість аналітично дослідницького розділу та можливості і перспективи впровадження запропонованих рекомендацій.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту кваліфікаційної роботи випускова кафедра організовує попередній її захист з обов'язковою презентацією здобувачем вищої освіти основних положень.

Попередній захист кваліфікаційної роботи проходить у присутності комісії, до складу якої залучають профільних фахівців кафедри, за участю керівника освітньо-професійної програми. Результати попереднього захисту обговорюються на засіданні кафедри, приймається рішення про допуск/не допуск роботи до захисту.

Зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної дипломної роботи, яка підписана здобувачем, науковим керівником та комісією, що проводила попередній захист роботи на кафедрі, за наявності позитивної характеристики роботи в письмовому відгуку наукового керівника, здобувач подає завідувачу кафедри, який приймає рішення щодо дозволу до захисту і оформлює його на титульній сторінці кваліфікаційної роботи.

Робота реєструється на кафедрі (додаток Ж) і передається директору інституту для прийняття остаточного рішення про її допущення на зовнішнє рецензування.

Зовнішня рецензія на кваліфікаційну роботу є необхідним елементом, оскільки від ретельності експертизи, аргументованості й повноти висновків рецензента значною мірою залежить оцінка роботи екзаменаційної комісії.

Рецензентами можуть бути наукові та науково-педагогічні працівники, які працюють у закладах вищої освіти, науково-дослідних інститутах та мають наукові ступені, наукові звання за профілем випускаючої кафедри.

Зовнішня рецензія подається в письмовому вигляді в довільній формі і має містити такі складові: актуальність теми дипломної роботи; її теоретичне і практичне значення; рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти і його вміння використовувати здобуті знання для розв'язання теоретичних і практичних завдань; оцінка структури роботи, мови, стилю, грамотності викладення наукового матеріалу; якість проведеного аналізу проблеми; наукова новизна; практична цінність висновків і рекомендацій; висновок рецензента щодо наявності в кваліфікаційній роботі позитивних моментів; узагальнений виклад таких переваг; висновок рецензента щодо наявності в дипломній роботі недоліків та їх перелік у систематизованому вигляді з відповідними конкретними прикладами; якість оформлення роботи і бібліографічного опису 21 використаних джерел; загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи.

У зовнішній рецензії зазначається місце роботи та посада рецензента, учене звання, науковий ступінь, прізвище, ім'я та по батькові.

Зовнішня рецензія має бути особисто підписана рецензентом і засвідчена печаткою установи, де він працює (додаток К). Вона надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації роботи до захисту. Внесення змін до роботи після отримання рецензії не допускається.

До засідання екзаменаційної комісії здобувач вищої освіти повинен ознайомитись зі змістом відгуку керівника та рецензії.

Відгук наукового керівника та рецензію здобувач вищої освіти закріплює в конверті на зворотній стороні твердої титульної обкладинки кваліфікаційної роботи.

Якісний результат попереднього захисту, схвальна зовнішня рецензія, позитивний відгук наукового керівника, наявність довідки про відсутність плагіату та виконання в повному обсязі навчального плану є підставою для формування наказу ректора про допуск здобувача вищої освіти до захисту.

Здобувач повинен старанно підготуватися до публічного захисту кваліфікаційної роботи. Для цього необхідно підготувати доповідь, друкований та електронний ілюстраційний матеріал у вигляді таблиць, графіків, діаграм. Друковані ілюстрації повинні бути оформлені згідно з відповідним державним стандартом і підписані здобувачем та науковим керівником, електронні - для презентації кваліфікаційної роботи засобами комп'ютерної та організаційної техніки.

Перед захистом відповідальний секретар передає дипломну роботу та вказані документи голові екзаменаційної комісії, після чого надає здобувачеві слово для доповіді.

На доповідь дається 10-15 хвилин, протягом яких необхідно стисло викласти суть та актуальність обраної теми; мету та завдання; результати дослідження, висновки та рекомендації щодо обраної теми.

Бажано, щоб здобувач основний зміст своєї роботи викладав вільно, не читаючи підготовлений текст. Доповідь повинна супроводжуватись ілюстраційним та роздатковим матеріалом (додаток Л).

Після доповіді здобувачеві ставляться запитання по змісту кваліфікаційної роботи, у тому числі з дисциплін професійного спрямування та тих, що мають з ними між предметні зв'язки.

Далі оголошується відгук та рецензія на кваліфікаційну роботу і здобувачеві надається слово для відповіді на зауваження. Здобувач повинен відповісти на практичні зауваження (якщо вони є), погодитись з ними або дати обґрунтовані заперечення.

Відповіді на питання та критичні зауваження членів екзаменаційної комісії повинні бути стислими і торкатися лише їх сутності, відрізнятись діловитістю та науковою обґрунтованістю.

По закінченні публічного захисту проводиться закрите засідання членів комісії, де обговорюються результати та визначається загальна оцінка кваліфікаційної роботи за системою, запровадженою в Університеті.

Здобувач, який не виконав без поважних причин роботу у визначений термін, не допускається до захисту та виключається з Університету за неуспішність. Здобувач, який не з'явився на захист або одержав на захисті незадовільну оцінку, має право на захист кваліфікаційної роботи в наступному навчальному році.

За результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні екзаменаційної комісії більшістю голосів приймається рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зовнішнього рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

За такою ж шкалою оцінюється дипломна робота у висновках рецензентів та відгуку наукового керівника.

Рішення приймається більшістю голосів членів комісії, які беруть участь у засіданні, і оголошуються здобувачам вищої освіти в день захисту. При рівній кількості голосів "за" і "проти" голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Рівень якості підготовки випускника визначається за комплексною шкалою: Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС, за 100- бальною шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «F», «FX») та національною (за шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до п. 5 Положення про організацію освітнього процесу в Університеті ДФС України.

За виконання дипломної роботи здобувач вищої освіти може отримати 100 балів, з наступним переведенням у 5-ти бальну шкалу.

За зміст роботи здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку - 50 балів:

1. 46-50 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який дотримався вимог методичних вказівок по виконанню кваліфікаційної роботи щодо змісту кваліфікаційної роботи; відобразив у роботі нові досягнення теорії та практики з відповідної проблеми; глибоко розкрив тему в цілому та за окремими параграфами роботи; використав при написанні роботи сучасну спеціальну літературу та практичний матеріал по об'єкту дослідження за останні 3 роки; показав здатність узагальнювати теоретичний матеріал, високу якість аналітичних досліджень; написав висновки та пропозиції, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу.

2. 35-45 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який дотримався вимог методичних вказівок щодо виконання кваліфікаційної роботи, її змісту; відобразив у роботі нові досягнення теорії та практики з відповідної проблеми; розкрив тему в цілому

та за окремими параграфами роботи; використав при написанні роботи сучасну спеціальну літературу та практичний матеріал за об'єктом дослідження за останні 5 років; при узагальненні теоретичного матеріалу допустив незначні помилки, але написав висновки та пропозиції, що свідчить про рівень засвоєння матеріалу.

3. 30-34 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який дотримався вимог методичних вказівок з виконання кваліфікаційної роботи щодо її змісту; відобразив у роботі досягнення теорії та практики з відповідної проблеми; розкрив тему в цілому та за окремими параграфами роботи; використав при написанні роботи спеціальну літературу та практичний матеріал за об'єктом дослідження за останні 5 років; продемонстрував здатність узагальнювати теоретичний матеріал, але отримав невисоку якість аналітичних досліджень; які, проте, свідчать про рівень засвоєння матеріалу.

4. 20-29 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який не зовсім дотримався вимог методичних вказівок з виконання кваліфікаційної роботи щодо її змісту; відобразив не зовсім нові досягнення теорії та практики за відповідною проблемою; слабо розкрив тему в цілому та за окремими параграфами роботи; використав при написанні роботи практичний матеріал за об'єктом дослідження лише за останній рік; показав здатність узагальнювати теоретичний матеріал, але при цьому отримав невисоку якість аналітичних досліджень; написав висновки та пропозиції, що свідчить про невисокий рівень засвоєння матеріалу.

5. 1-19 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який не дотримався всіх вимог методичних вказівок з виконання дипломної роботи щодо її змісту; не відобразив у роботі досягнення теорії та практики за відповідною проблемою; достатньо не розкрив тему в цілому та за окремими параграфами роботи; використав при написанні роботи не сучасну спеціальну літературу та практичний матеріал за об'єктом дослідження; не показав здібність узагальнювати теоретичний матеріал, не написав висновки, що свідчить про незасвоєння матеріалу.

За захист роботи здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку - 50 балів:

1. 46-50 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який представив членам комісії роздатковий матеріал, чітко викладав на захисті основні ключові моменти кваліфікаційної роботи, надавав грамотні кваліфіковані відповіді на зауваження рецензента та запитання членів комісії;

2. 39-45 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який представив членам комісії роздатковий матеріал, чітко викладав на захисті основні ключові моменти кваліфікаційної роботи, давав відповіді на зауваження та запитання членів комісії;

3. 33-38 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який представив членам комісії роздатковий матеріал, проте не зовсім чітко викладав на захисті основні ключові моменти кваліфікаційної роботи, давав відповіді на зауваження та запитання членів комісії;

4. 27-32 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який представив членам комісії неякісний роздатковий матеріал, нечітко викладав на захисті основні ключові моменти кваліфікаційної роботи, давав неповні відповіді на зауваження та запитання членів комісії;

5. 1-26 балів виставляється здобувачу вищої освіти, який не представив членам комісії роздатковий матеріал, не знає основні ключові моменти кваліфікаційної роботи, не давав або давав неповні відповіді на зауваження і запитання членів комісії.

Захист кваліфікаційної робіт в обов'язковому порядку проводиться у формі презентації з використанням мультимедійних засобів.

Після завершення роботи екзаменаційної комісії із захисту дипломних робіт секретар екзаменаційної комісії виставляє оцінки в залікові книжки та на титульному

аркуші дипломної роботи, де всі члени комісії ставлять свої підписи.

Відповідно до п. 3 Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій Університету ДФС України в разі відсутності здобувача вищої освіти на захисті кваліфікаційної роботи в протоколі екзаменаційної комісії зазначається, що він не атестований у зв'язку з неявкою на засідання.

У разі неявки здобувача вищої освіти на захист дипломної роботи з неповажних причин він вважається таким, що не використав свою можливість. До екзаменаційної відомості вноситься оцінка «незадовільно здобувачу вищої освіти видається академічна довідка і захист роботи переноситься на наступний рік.

4. ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Магістр фізичної культури і спорту за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» .

5. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Після захисту кваліфікаційної роботи та їх електронні варіанти зберігаються в архіві Університету протягом п'яти років в умовах, що виключають можливість їх втрати або плагіату.

Результати досліджень, виконаних авторами дипломних робіт, можуть використовуватися в освітньому процесі та науковій роботі з обов'язковим дотриманням авторського права.

За запитом установ чи організацій ректор Університету має право дозволити копіювання кваліфікаційних робіт. За наявності в роботі винаходів або раціоналізаторських пропозицій дозвіл на зняття копії видається тільки після оформлення відповідного замовлення на авторські права.

Згідно з нормативними документами, після закінчення терміну зберігання кваліфікаційних робіт комісія, що створюється наказом ректора Університету, приймає рішення про списання робіт (списання кваліфікаційних робіт оформляється відповідним актом). Випускники, які за підсумками навчання отримали диплом з відзнакою, можуть рекомендуватись Вченою радою Університету для вступу до аспірантури Університету або на викладацькі посади.

ДОДАТКИ

Додаток А

Завідувачу кафедри фізичного виховання,
спорту та здоров'я О.М. Лаврентьєву
Зверєва Антона В'ячеславовича,
здобувача вищої освіти галузь знань 01
Освіта/Педагогіка», 017 «Фізична
культура і спорт», група ФКМз -22-1,
освітньо-професійна програма «Фізична
культура і спорт»

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи: за матеріалами

Дата

підпис здобувача вищої освіти

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему _____

Здобувача вищої освіти другого магістерського рівня, II курсу, ФKM -22-1 групи, спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», освітня програма «Фізична культура і спорт» _____

(підпис)

О.Р. Шарапов

Науковий керівник _____
фізичного

(підпис)

Лаврентьєв О.М. кандидат наук з

виховання і спорту, доцент

Гарант освітньо-професійної
програми _____

(підпис)

**Крупеня С.В. кандидат наук з фізичного
виховання і спорту, доцент**

Допущено до захисту за рішенням кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я, протокол від «____» _____ 2024 № ____

Завідувач
кафедри _____
(підпис)

**Лаврентьєв О.М. кандидат наук з фізичного
виховання і спорту, доцент**

*Зворотна сторінка титульного аркуша (при друці
видалити)*

Реєстрація № _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

Додаток В

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії, членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст кваліфікаційної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30			
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10			
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5			
4. Рецензент	від 0 до 5			
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50			
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10			
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5			
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25			
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10			
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100			

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ

Оцінка за 100 - бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	B	
50-59	E	3 (задовільно)
35-49	EX	2 (незадовільно)

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я
Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»
Освітня програма «Фізична культура і спорт»

Затверджую

Завідувач кафедри фізичного
виховання, спорту та здоров'я
_____ О.М. Лаврентьєв
« ____ » _____ 2024р.

**Завдання на кваліфікаційну роботу здобувачу вищої
освіти**

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи

Затверджена наказом ректора від « 15 » 12 2022 № 49

1. Строк здачі закінченої роботи _____
2. Цільова установка _____

Мета роботи _____

Об'єкт дослідження _____

Предмет дослідження _____

База дослідження _____

3. Вихідні дані до роботи

[illegible]

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4

8. Дата видачі завдання «_____»_____2022 р.
9. Керівник кваліфікаційної роботи _____ **О.М. Лаврентьєв**
(підпис)
10. Гарант освітньо-професійної програми _____ С.В. Крупеня
(підпис)
11. Завдання до виконання отримав
здобувач вищої освіти _____
(підпис) _____
(ініціали, прізвище)

Зразок оформлення анотації**АНОТАЦІЯ**

МОДЕЛЮВАННЯ, ВІДБІР ТА ОРІЄНТАЦІЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ З ГИРЬОВОГО СПОРТУ // Кваліфікаційна робота магістра / за спеціальністю 017«Фізична культура і спорт». – Державний податковий Університет, 2023. – 50 с.

У кваліфікаційній роботі розглядаються питання щодо підготовки повноцінного спортивного резерву у гирьовому спорті або силових видах спорту, що припускає приведення системи спортивного тренування у відповідність з природним ритмом розвитку організму юних спортсменів. До теперішнього часу накопичується усе більше даних про те, що фізичні якості юних спортсменів варто як можна повніше розвивати вже на перших етапах багаторічного тренування, інакше можна упустити найпродуктивніші вікові періоди їхнього формування. Разом з тим удосконалення тренувального процесу не повинне породжувати форсовану підготовку та приводити до передчасного вичерпання функціональних і психологічних резервів юних спортсменів. Спорт вищих досягнень визначає необхідність раціонального розвитку системи підготовки спортивного резерву, що прямо пов'язана з ефективністю роботи дитячих спортивних шкіл різних видів і типів.

Ключові слова: гирьовий спорт, силові види спорту, моделювання, спортивна майстерність, відбір, система підготовки.

ANNOTATION

MODELING, SELECTION AND ORIENTATION IN THE SYSTEM OF TRAINING ATHLETES IN WEIGHTBALL SPORTS // Qualifying work of the master / specialty 017 "Physical Culture and Sports". - State Tax University, 2023. - 50 p.

The qualification work considers the preparation of a full-fledged sports reserve in weightlifting or power sports, which involves bringing the system of sports training in line with the natural rhythm of development of the body of young athletes. To date, there is growing evidence that the physical qualities of young athletes should be developed as fully as possible in the early stages of many years of training, otherwise you can miss the most productive age periods of their formation. However, the improvement of the training process should not generate forced training and lead to premature depletion of functional and psychological reserves of young athletes. High-achievement sports determine the need for rational development of the sports reserve training system, which is directly related to the efficiency of children's sports schools of various types.

Key words: weightlifting, power sports, modeling, sportsmanship, selection, training system.

Зразок

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. НАВЧАЛЬНО-ІГРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	9
1.1. Організація навчально-ігрового середовища як психолого-педагогічна проблема	10
1.2. Емоційно-вольова сфера психіки дітей молодшого шкільного віку	15
1.3. Рухлива гра як складова навчально-ігрового середовища на уроці фізичної культури	25
Висновки до I розділу	26
РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	28
2.1. Методи дослідження	28
2.2. Організація дослідження	33
РОЗДІЛ III. ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ІГРОВого СЕРЕДОВИЩА В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	36
3.1. Аналіз досвіду організації навчально-ігрового середовища в початковій школі	36
3.2. Факторний аналіз розвитку емоційно-вольових якостей та рівня фізичної підготовленості учнів других класів	46
3.3. Модель навчально-ігрового середовища в початковому навчанні	54
3.4. Технологія організації навчально-ігрового середовища на уроках фізичної культури	60
Висновки до III розділу	61
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64
ДОДАТКИ	74

Додаток Ж

Форма журналу реєстрації кваліфікаційних робіт на кафедрі 2021/2022 н. р.

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту

спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»

Група ФКМз 22-1

Форма навчання денна/заочна

№ п/п	Прізвище ініціали здобувача вищої освіти	Тема роботи (об'єкт дослідження)	База дослідження	Прізвище, ініціали наукового керівника, консультанта	Дата подання роботи на кафедру (підпис відповідальної особи)	Направлення роботи на зовнішнє рецензування (дата, підпис відповідальної особи)	Відмітка про проходження попереднього захисту роботи (дата, підпис відповідальної особи)	Дата подання роботи до захисту на ЕК (підпис відповідальної особи)
1	2	3	4	5	6	7	8	9

**Відгук
керівника кваліфікаційної роботи**

ТЕКСТ.....
.....

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис) (дата)

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу:

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти **Зверєва А.В.**
після попереднього захисту розглянута на засіданні кафедри, протокол від
«___»_____ 2024р. №_____допущена/не допущена до захисту на
екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ О.М. Лаврентьєв
(підпис)

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу
здобувача вищої освіти Державного податкового університету

(прізвище, ім'я, по батькові)

(назва теми)

Актуальність теми

Наукова новизна

Якість проведеного аналізу проблеми, текстового та табличного матеріалу

Обґрунтованість пропозицій і висновків та їх практична цінність у роботі установи, організації, федерації з виду спорту

Наявність недоліків

Загальний висновок і оцінка роботи

Рецензент _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

(підпис, М.П.)

(ініціали, прізвище)

«____» _____ 2024 р.

**ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на тему:

Здобувача вищої освіти II курсу, ФКМз 22-1 групи,
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»,
спеціалізації «Фізична культура і спорт

(підпис)

Науковий керівник _____

(підпис)

Лаврентьєв О.М. кандидат наук з фізичного
виховання і спорту, доцент

**Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок
(код УКНД 01.140.40) Характеристика джерела**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрущенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроєкол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с. Багатотомне видання Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з продовжувачих та періодичних	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34.

видань	Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27].

	Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02, A01D 41/04, A01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).